

Veterinærinstituttet
Postboks 750 Sentrum
0106 OSLO

Deres ref

Vår ref
12/822

Dato
20.12.2012

Tildelingsbrev Veterinærinstituttet 2013

1. Stortingets budsjettvedtak.....	1
2. Langsiktige mål og strategier	2
3. Styringssignaler og prioriteringer 2013.....	2
4. Rapportering og resultatoppfølging 2013	5
5. Møter	6

1. Stortingets budsjettvedtak

Vi viser til Stortingets budsjettvedtak av 13. desember 2012, jf. Innst. 12 S (2012–2013) fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen og Prop. 1 S (2012–2013) for Fiskeri- og kystdepartementet og stiller følgende midler til disposisjon for Veterinærinstituttet i 2013.

Kap. 1023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU

Post 51 Tilskudd Veterinærinstituttet

43 600 000 kroner

Veterinærinstituttet gis fullmakt til å disponere midlene innenfor den økonomiske rammen som Stortinget har vedtatt og i samsvar med føringene i Prop. 1 S (2012–2013) for Fiskeri- og kystdepartementet. Bevilgningen for 2013 er økt med 1 mill. kroner fra 2012 for å styrke arbeidet med fiskehelse.

Posten omfatter tildelinger til oppgaver som Veterinærinstituttet utfører for Fiskeri- og kystdepartementet og underliggende etater, inkludert faglig forvaltningsstøtte til Mattilsynet på området fiskehelse og definerte områder innen sjømattrygghet, samt tilrettelegging for Vitenskapskomiteen for mattrygghet.

Basisbevilgning til forskning innen hele Veterinærinstituttets kompetanseområde, vil bli overført til Veterinærinstituttet fra Norges forskningsråd.

For overordnede føringer angående administrative rutiner, økonomiforvaltning, samt mål og strategier for Veterinærinstituttet vises det til tildelingsbrev fra Landbruks- og matdepartementet.

2. Langsiktige mål og strategier

En økende verdensbefolkning fører til økt behov for mat. Tilskuddet til Veterinærinstituttet skal bidra til å følge opp regjeringens strategier og langsiktige mål for fiskeri- og kystpolitikken. Følgende av Fiskeri- og kystdepartementets langsiktige mål er særlig relevante for virksomheten til Veterinærinstituttet:

Regjeringen har som visjon at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon. Norge skal ha bærekraftige marine næringer med høyest mulig samlet verdiskaping, god lønnsomhet og internasjonal konkurransekraft i hele verdikjeden. Norsk sjømat skal være trygg og kjent for kvalitet. Fangst, produksjon og produkter skal holde en høy standard med hensyn til miljø, folkehelse, fiskehelse og fiskevelferd. Norge skal ha en internasjonalt ledende posisjon innen marin forskning og innovasjon også på dette området.

For Veterinærinstituttet vil det være et viktig mål å bidra til kunnskapsgrunnlaget for økt matproduksjon fra havet. Veterinærinstituttet skal derfor være en ledende nasjonal og internasjonal kunnskapsleverandør innen fiskehelse.

Regjeringens strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring vil også være et viktig grunnlag for Veterinærinstituttets arbeid de kommende årene. Arbeid med å redusere sykdomsspredning mellom fisk i oppdrett og ville bestander, herunder lakselus skal være høyt prioritert.

For å bidra til disse målene skal Veterinærinstituttet:

- ✦ Prioritere rådgiving, diagnostikk, epidemiologiske analyser, overvåking og referansefunksjoner, herunder:
 - Gi vitenskapelig baserte råd om forebygging og bekjempelse av alvorlige smittsomme sykdommer og tapsbringende tilstander hos fisk, herunder sykdommer hos oppdrettsfisk som kan ha negativ påvirkning på villfisk.
 - Ha tilfredsstillende beredskap for rask diagnostikk og sikre rask varsling om mattrygghetsfarer og tapsbringende sykdommer hos fisk, herunder nyoppdagede sykdomstilstander.
 - Bidra med data og kompetanse til risikovurderinger som skal utføres av Vitenskapskomiteen for mattrygghet.
- ✦ Samarbeide med nasjonale og internasjonale institusjoner.
- ✦ Medvirke til lønnsom og levedyktig næringsvirksomhet.
- ✦ Videreføre forskningen innen instituttets kjerneområder.

3. Styringssignaler og prioriteringer 2013

Veterinærinstituttets virksomhet i 2013 på områdene fiskehelse, sjømattrygghet, fôrhygiene og fiskevelferd skal bygge på forutsetningene i Prop. 1 S (2012-2013) for Fiskeri- og kystdepartementet og dette tildelingsbrevet. Departementet tar forbehold om at Veterinærinstituttet, dersom omstendighetene krever det, innenfor gjeldende budsjett-rammer kan bli pålagt ytterligere oppgaver i tillegg til de som er angitt i dette brevet. Slike

bestillinger skal foretas på ledernivå og utarbeides skriftlig, for å sikre etterprøvbarehet og kontroll. Dersom nye oppgaver gir behov for å omprioritere, ber vi instituttet ta dette formelt opp med departementet.

Veterinærinstituttet skal rette spesiell oppmerksomhet mot forvaltnings- og samfunnsrettede problemstillinger, og det skal legges et langsiktig perspektiv til grunn i instituttets forskning. Instituttet skal legge vekt på å bygge opp kunnskap som setter myndighetene i stand til å utarbeide gode styringsredskaper, regelverk, overvåkingsprogrammer og andre aktuelle tiltak.

Det er viktig at Vitenskapskomiteen for mattrygghet kan dra nytte av den forskningsbaserte kunnskapen som bygges opp ved Veterinærinstituttet, slik at forskningen også kommer matforvaltningen til gode gjennom risikovurderingene som utføres av Vitenskapskomiteen for mattrygghet.

Veterinærinstituttet skal fortsette med å drifte sekretariatet for NORECOPA. I tråd med merknad fra næringskomiteens flertall i innstillingen til statsbudsjettet skal sekretariatsfunksjonen til NORECOPA styrkes med til sammen 500 000 kroner, fordelt med 200 000 kroner innenfor Fiskeri- og kystdepartementets bevilgning og 300 000 kroner innenfor Landbruks- og matdepartementets bevilgning til Veterinærinstituttet.

Veterinærinstituttet er også sammen med et kanadisk universitet OIEs samarbeidssenter for akvatisk epidemiologi og risikovurderinger.

Veterinærinstituttet skal bistå Mattilsynet med det faglige grunnlaget og vurderinger for Mattilsynets arbeid med å utarbeide og oppdatere tiltaksplaner mot de viktigste fiske sykdommene, slik at planene kan ha realistiske mål for den enkelte sykdom, og spesifisere tiltak som er nødvendige og tilstrekkelige for å nå målene.

Veterinærinstituttet skal bidra til at det etableres databaser for overvåkning av helsetilstanden i fiskeoppdrett. I tillegg til å vurdere datamaterialet som legges inn i overvåkingssystemet, må det legges vekt på hvordan det bearbejdede datamaterialet best kan gjøres tilgjengelig og presenteres for ulike brukergrupper, spesielt Mattilsynet.

Veterinærinstituttet må i 2013 fortsette å reddyke sin rolle som forvaltningsrettet forsknings- og rådgivningsinstitutt.

♦ Diagnostikk/Metodeutvikling

Diagnostisk virksomhet ved Veterinærinstituttet skal bidra til å sikre friske fiskepopulasjoner og trygg sjømat. Veterinærinstituttet skal utvikle og validere diagnostiske/analytiske metoder i tråd med ny kunnskap, og benytte og teste ut nye molekylærbiologiske teknikker i diagnostikken. Veterinærinstituttet skal sørge for tilstrekkelig akkreditering av diagnostiske analyser.

Beredskapen for diagnostikk av eksotiske sykdommer forutsettes blant annet ivarettatt ved forpliktende avtaler med relevante internasjonale referanselaboratorier.

Veterinærinstituttet må på bestilling fra Mattilsynet kunne utføre undersøkelser og analyser på prøver tatt ut i tilslutning til offentlige kartleggings-, overvåkings- og kontrollprogrammer på fiskehelse- og algetoksinområdet.

Nasjonal strategi for forebygging av infeksjoner i helsetjenesten og antibiotikaresistens (2008-2012) utløper i 2012. Veterinærinstituttet skal fortsette å ha oversikt med antibiotikaresistente mikrober hos fisk slik det ble beskrevet i denne strategien.

♦ Referansefunksjoner

Veterinærinstituttet er oppnevnt til nasjonalt referanselaboratorium på flere områder under henvisning til EØS-avtalens bestemmelser. Veterinærinstituttet er utpekt som internasjonalt referanselaboratorium for fiskeesykdommene infeksjøs lakseanemi (ILA) og *Gyrodactylus salaris* av Verdens dyrehelseorganisasjon (OIE). Videre er Veterinærinstituttet OIEs samarbeidssenter for akvatisk epidemiologi og risikovurderinger.

Veterinærinstituttet skal videreutvikle sin funksjon som nasjonalt og internasjonalt referanselaboratorium. Dette innebærer blant annet at instituttet skal ha en referansefunksjon i forhold til andre diagnostiske laboratorier innenfor fiskehelseområdet, herunder å bidra til kvalitetssikring av diagnostiske tjenester innen fiskehelse som leveres av private aktører.

♦ Faglige vurderinger og rådgiving til Mattilsynet

Veterinærinstituttets kunnskapsstøtteoppgaver etter matloven følger av samarbeidsavtalen med Mattilsynet. Instituttet skal være oppdatert på forekomst og bekjempelse av viktige sykdommer hos akvatiske organismer. Veterinærinstituttet skal gi faglige vurderinger og råd til Mattilsynet og departementet. Instituttet skal også på anmodning bistå Mattilsynet i planlegging, vurderinger, rapportering og evaluering av kartleggings-, overvåkings- og kontrollprogrammer, samt i utvikling av tiltaksplaner. Veterinærinstituttet skal også på anmodning bistå Mattilsynet i arbeidet med å ivareta myndighetsforpliktelser på områdene innsamling, bearbeiding og rapportering av helse- og sykdomsdata. Instituttet må videre yte bistand til Mattilsynet i forbindelse med oppklaring av smitteveier.

Veterinærinstituttet har et særlig ansvar i å framskaffe og formidle ny kunnskap om smittestoffer som kan ha betydning for tradisjonelle eller nye arter i akvakultur. Veterinærinstituttet skal samarbeide med Mattilsynet for å sikre best mulig elektronisk samhandling med Mattilsynets datasystem.

Veterinærinstituttet har også ansvar for oppfølging av relevante deler av bærekraftsstrategien for havbruksnæringen, med særlig vekt på bekjempelse av lakselus og sykdomsspredning mellom fisk i oppdrett og ville bestander. Veterinærinstituttet har blant annet bidratt til utviklingen av førstegenerasjons-indikatorer for miljøpåvirkning, og skal fortsette å bidra til å øke kunnskapen rundt disse indikatorene.

♦ Beredskap

Veterinærinstituttet skal ha særlig beredskap for laboratoriediagnostikk og -analyse av smittsomme sykdommer med potensial for store samfunnsmessige konsekvenser – sykdommer på liste 1, 2 og 3, forgiftninger og nye sykdommer hos fisk. Dette forutsetter et landsdekkende tilbud fra laboratorier med høy diagnostisk kompetanse.

Veterinærinstituttet skal også bidra til å skaffe oversikt over den internasjonale forekomsten av relevante sykdommer og agens. Instituttet skal videre bidra til kartlegging og epidemiologisk vurdering ved mistanke om, eller utbrudd av fiskesykdommer i Norge. Veterinærinstituttet må også ta del i den nasjonale beredskapen mot bioterrorisme.

♦ Internasjonalt arbeid

Veterinærinstituttet skal på selvstendig grunnlag eller etter anmodning fra Mattilsynet/ departementene delta i relevante ekspertgrupper og internasjonale fagfora som er sentrale premissleverandører for myndighetene.

I samarbeid med departementet bør Veterinærinstituttet ha en aktiv holdning til å ta oppdrag i bistandsarbeid og i det nordiske samarbeidet med de baltiske land.

I det internasjonale forskningssamarbeidet på fiskehelse og sjømattrygghet skal samarbeid med EU gjennom deltakelse i 7. rammeprogram for forskning, og bilateralt samarbeid med Nord-Amerika (genom og fiskehelse), India (vaksine) og Brasil ha prioritet. Da 7. rammeprogram nå går mot slutten, skal Veterinærinstituttet i 2013 planlegge hvordan de best kan delta i EUs nye forskningsprogram Horizon 2020, som starter i 2014.

Som en del av regjeringens Brasil-strategi, og som en oppfølging av tidligere inngåtte MOU, har FKD innledet samarbeid med Fiskeri- og akvakulturdepartementet i Brasil. Formålet med samarbeidet er å utvikle en kunnskapsbasert og miljømessig bærekraftig fiskeri- og akvakulturforvaltning i Brasil, og i tillegg utvikle akvakultur i Amazonas-regionen. Veterinærinstituttet skal bidra til gjennomføring av tiltakene under programmet. FKD legger likevel til grunn at finansiering fra Utenriksdepartementet vil kunne dekke reiseutgiftene som Veterinærinstituttet har knyttet til dette samarbeidet.

♦ Kommunikasjon og samfunnskontakt

Departementet og etatene skal ha som mål at kommunikasjon brukes som et strategisk virkemiddel. Kommunikasjonsvirksomheten skal være aktiv, koordinert og helhetlig, og i samsvar med den statlige informasjonspolitikken og kravene om åpenhet og innsyn i den offentlige forvaltningen. Dette innebærer at instituttene har et selvstendig ansvar for å sette av ressurser til og lære opp ledere og medarbeidere i kommunikasjon, særskilt knyttet til risikokommunikasjon. Hvert enkelt institutt er ansvarlig for informasjonen på sine fagområder og må sikre at departementet tidlig blir orientert om relevante saker. Departementet oppfatter at det er et særlig behov for koordinert og aktiv formidling av ny kunnskap til ulike grupper av næringsutøvere knyttet til utvikling av nye næringer, som for eksempel torskeoppdrett.

Veterinærinstituttet skal, på samme måte som andre FoU-institusjoner, bidra overfor Mattilsynet med å videreutvikle Matportalen.

Veterinærinstituttet skal levere faktainformasjon fra sitt forvaltningsområde til nettstedet www.fisheries.no. Leveranser og oppdatering av egne saker skal skje i henhold til de tidsfrister som er avtalt i oppdragsbrev, og i henhold til vedtatt oppdateringsfrekvens.

4. Rapportering og resultatoppfølging 2013

I årsrapport for 2013 skal Veterinærinstituttet innen områdene fiskehelse, sjømattrygghet, fôrhygiene og fiskevelferd, gi en beskrivelse av aktiviteten med spesiell vekt på de

styringssignalene som er gitt under kap. 2 Langsiktige mål, og kap 3. Styringssignaler og prioriteringer 2013. I tillegg kan det være aktuelt å omtale sentrale områder nærmere. Eksempler på slike områder kan være instituttets samarbeid med Mattilsynet og Vitenskapskomiteen for mattrygghet, andre forvaltningsinstitutter og Nofima. Områder som har særlig oppmerksomhet, for eksempel fordi det er avdekket svakheter i systemer og rutiner, eller fordi det nylig har funnet sted omlegginger, vil også kunne være aktuelle for nærmere utredning. Likeså gjelder dette undersøkelser av brukertilfredshet i den grad dette ikke allerede er dekket av resultatindikatorene. Forslag til evalueringer/utredninger drøftes nærmere på styringsmøte.

For 2013 er det i tillegg fastsatt virksomhetsområder, mål og resultatindikatorer som det skal rapporteres særskilt på jfr vedlegg. For alle virksomhetsområder og resultatindikatorer skal rapporteringen være spesifisert i forhold til resultater på Fiskeri- og kystdepartementets ansvars- og interesseområde.

Veterinærinstituttet skal legge den nye strategiplanen til grunn for styringsparametere for å gi et helhetlig bilde av instituttets virksomhet. Styringsparametrene vil reflektere både Landbruks- og matdepartementets og Fiskeri- og kystdepartementets behov. Det forutsettes at resultater rapporteres samlet slik at Forskningsrådet og departementene får den samme helhetlige rapport fra Veterinærinstituttet og kan vurdere den gjensidige avhengigheten mellom forskningsbevilgning gjennom Forskningsrådet og midler til kunnskapsutvikling knyttet til forvaltningen.

Der styringsparameteren angir ”andel”, bør rapporteringen innholde både en nevner og en teller. Rapporteringen skal vise utviklingen over tid. Fiskeri- og kystdepartementet vil understreke at innenfor instituttets beredskapsfunksjon må gjennomsnittlig svartid på prøver ved akutt diagnostikk (liste 1, og 2 og 3- sykdommer) rapporteres.

Det forutsettes at Veterinærinstituttets resultat rapporteres samlet slik at Norges forskningsråd, Landbruks- og matdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet får samme helhetlige rapport om virksomheten.

Departementet legger stor vekt på å bedre resultatrapporteringen fra underliggende virksomheter, og ber Veterinærinstituttet om nøye å følge opp rapporteringen på resultatindikatorene. På områder hvor det eventuelt ikke finnes gode nok opplegg for å rapportere på indikatorene, må rapporteringen utvikles.

5. Møter

Det vil bli avholdt styringsmøter på våren og høsten. På våren vektlegges rapportering, mens det på høsten vektlegges signaler og planer for videre arbeid. Det planlegges at møtene vil være en integrert del av styringsmøtene som Landbruks- og matdepartementet avholder med Veterinærinstituttet.

Med hilsen

Raymond Jenssen
fung. ekspedisjonssjef

Andreas Stokseth
seniorrådgiver

Kopi:
Riksrevisjonen (elektronisk)
Norges forskningsråd
Landbruks- og matdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Vedlegg: Strategiområder, mål og styringsparametre

Strategiområder	Mål	Styringsparametre
Beredskap	Veterinærinstituttet skal gjennom aktiv samhandling med Mattilsynet bidra til god beredskap mot alvorlige sykdommer hos fisk og dyr, og sikre trygg mat. Gjennom en landsdekkende diagnostikk, helseovervåking og rådgiving skal Veterinærinstituttet bidra til å forebygge, oppklare og håndtere sykdommer hos fisk og dyr, samt avdekke helseskadelige forbindelser og smittestoffer i mat og fôr.	
	<i>Delmål 1: Veterinærinstituttet skal ha god og effektiv diagnostikk.</i> Veterinærinstituttet gjør en verbal vurdering av antall og utviklingen i antall metoder.	Antall akkrediterte metoder - Antall nye metoder - Antall av-akkrediterte Antall ikke-akkrediterte validerte metoder <u>Landdyr</u> - Antall A-sykdommer som kan diagnostiseres - Antall B-sykdommer som kan diagnostiseres <u>Akvakultur</u> Antall listeførte sykdommer som kan diagnostiseres - Liste 1 - Liste 2 - Liste 3 Antall prøver undersøkt i nasjonale utbrudd innen mattrygghet (sopp, bakterier, virus) Antall prøver undersøkt for biotoksiner (spesifiseres) Antall biotoksiner som kan diagnostiseres Antall prøver undersøkt for antibiotikaresistens Antall NRL-funksjoner og hvilke Antall ringtester og hvilke Antall prøver analysert i ringtester der VI deltar Antall eksterne revisjoner gjennomført Antall meget alvorlige avvik registrert ved ekstern revisjon

	<i>Delmål 2: Veterinærinstituttet skal overvåke helsetilstanden hos fisk og dyr samt helseskadelige forbindelser og smittestoffer i mat og fôr.</i> Veterinærinstituttet gir en verbal beskrivelse av gjennomføring av ulike tiltak innenfor overvåkning av helsetilstanden, bl a bruken av områdeanalyser og trendanalyser som belyser sykdomssituasjonen.	Antall overvåkings- og kontrollprogrammer for Mattilsynet som Veterinærinstituttet har medvirket til i utforming, evaluering og rapportering av
	<i>Delmål 3: Veterinærinstituttet skal gi uavhengige og kunnskapsbaserte råd innen sine kjerneområder.</i> Gjennomføring av ulike tiltak innenfor internasjonale oppgaver omtales verbalt. Synliggjøre internasjonale samarbeidspartnere; Nord-Amerika, India, Brasil, EU	Antall medarbeidere som deltar som eksperter under møter i EU, EU-relaterte organisasjoner og OIE Evt ressursbruk og bidrag Antall medarbeidere som utfører oppgaver for internasjonale organisasjoner som ISO, CEN, Codex, NMKL etc Antall høringer og utredninger som er levert til Mattilsynet Antall medarbeidere som har bidratt med kompetanse i VKM
Forskning og kunnskapsutvikling	Forskning og kunnskapsutvikling skal styrkes og fokuseres på kjerneområdene og være relevant for forvaltning og næring, og av særlig betydning for beredskap Verbal omtale av resultater av forskning på kjerneområdene.	Antall årsverk utført av forskere og annet faglig personale (kvinner og menn) Antall ansatte i hovedstilling med doktorgrad (kvinner og menn) Antall doktorgradskandidater-/studenter Antall personer ansatt som arbeider med doktorgrad og som er opptatt på et doktorgradsprogram gjennom avtale med UoH institusjon Antall nye doktorgrader avlagt av personer ansatt ved instituttet Antall ansatte i hovedstilling ved instituttet som har vært hovedveiledere for master/doktorgradskandidater (samarbeid med universitet og høyskoler) Antall avlagte doktorgrader der instituttet har bidratt med veiledning samarbeid med universiteter og høyskoler) Antall mastergrader med arbeidsplass ved instituttet (samarbeid med universiteter og høyskoler) Artikler i nasjonale og internasjonale tidsskrift med godkjenningsordning Vitenskapelig monografi Antall forskere og annet faglig personale i hovedstilling med opphold ved utenlandsk forskningsinstitusjon 2 mnd eller mer (fra Norden, EU, Europa for øvrig, USA, Canada, Asia, annet), (antall forskere og antall mnd opphold i alt) Utenlandske gjesteforskere med forskningsopphold over 2 mnd ved VI (fra Norden, EU, Europa for øvrig, USA, Canada, Asia, annet) (antall gjesteforskere og antall mnd opphold i alt) Antall årsverk utført ved annen institusjon av forskere og annet faglig personal med hovedstilling ved instituttet (bistilling ved annen institusjon) Inntekter fra NFR (prosjekter) Inntekter fra EU (prosjekter) Antall pågående prosjekter

		Søknader til NFR eller andre norske institusjoner hvor VI er hovedsøker, og hvor mange som er innvilget Søknader til NFR eller andre norske institusjoner hvor VI er partner, og hvor mange som er innvilget Søknader til EU, ERA-NET eller andre internasjonale institusjoner hvor VI er hovedsøker, og hvor mange som er innvilget Søknader til EU, ERA-NET eller andre internasjonale institusjoner hvor VI er partner, hvor mange som er innvilget
Kommunikasjon og samfunnskontakt	Veterinærinstituttet skal drive aktiv kommunikasjon og målrettet informasjon Verbale kommentarer og vurderinger til kommunikasjon og målrettet informasjon som belyser hvor synlig VI er eksternt. Tilgjengelighet på flere språk omtales også.	Antall - fagbøker, lærebøker, konferanserapporter ("proceedings"), fagtidsskrifter - rapporter i egen rapportserie - rapporter i eksternt rapportserie - rapporter til oppdragsgivere (konfidensielle) - populærvitenskapelige artikler og foredrag - ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker og lignende publisert i tidsrift, dagspresse (belyser VI eksternt) - formidlinger på kurs, seminarer - faglige nettmeldinger - antall besøk på hjemmesidene
Tjenester	Veterinærinstituttet skal tilby tjenester og kunnskap som medvirker til en bærekraftig næringsvirksomhet, og som støtter opp om samfunnsoppdraget	Antall oppdrag fra næringene Antall prøver (ikke A og B eller listeførte) for landdyr, fisk, mat eller fôr Hvilke OK-programmer og antall prøver/analyser for MT
Organisasjonsutvikling	Veterinærinstituttet skal være en effektiv og profesjonell organisasjon. Likestilling Verbalt beskrive tiltak innenfor kvalitet og miljø	Ressursbruk på hvert strategiområde Oppetid på elektroniske tjenester Antall gjennomførte internrevisjoner Sykefraværspersent